

Sălăgean, Tudor (Kolozsvár, Erdélyi Néprajzi Múzeum): *Kolozsvár a 13. század második felében. Feltételezések és bizonyosságok*

Az 1241–1242-es tatárjárás és a német hospesek által 1316. augusztus 19-én elnyert városi kiváltság között eltelt hét évtized a legválságosabb periódusok egyike volt Kolozsvár történetében. Lényegében a Castrum Clus néven ismert település hasonló helyzetbe került a mongolok által elpusztított más vármegye központokhoz, fennállt a veszélye ugyanis, hogy addigi státusát elveszítve egy jelentéktelen településsé válik. Ettől a szomorú sorstól V. István ifjabbik magyar király és erdélyi herceg mentette meg, aki feltehetően jelentős számú német hospeszt telepített itt le. Ezek a telepések jelentős szerepet játszottak a középkori Kolozsvár újjászületésében. Az 1275. évi epizód után Kolozsvár egy polgárháborús korszakot élt át. A település az erdélyi püspök tulajdonába került, a német telepések azonban megtagadták, hogy lemondjanak kiváltságaikról és négy évtizeden keresztül küzdöttek a visszaszerzésükért. Kolozsvár történetének ez a korszaka tele van ismeretlenekkel, a szakemberek között a mai napig számos kérdésben nincs egyetértés. Az idősebb generációk régészet által nyújtott válaszokba vetett reménye egyelőre csak nagyon kis mértékben valósult meg. Ennek ellenére a Kolozsvár korai történetét kutató szakember számára mindig ott van az eddig ismert források más szemszögből és új összefüggésben való értelmezésének a lehetősége. Idővel az eredmények is megmutatkoznak.